

بابا فرید دی شاعری شریعت دے دوائے
گھمدی اے چاٹن پاؤ۔

س

ابتدائی گل

بابا فرید ملتان دے علاقے کوٹھیول وچ ۱۱۸۸ء
وچ پیدا ہوئے۔ آپ دے والد دا ناں جمال الدین
سلیمان تے والدہ دا ناں قُرسم بی بی سی۔ آپ نے
سٹی شلوک کھیتے شلوک دی ہفتا بابا فرید تے ہی
مترادف سرائی۔ آپ نے شاعری وچ تقوفادانگ
نمایاں رکھیا۔ اوہناں شاعری داں ہوں نوکاں نوں
اسلام دی دعوت دیتی تے اعلیٰ اخلاقی توفیق
کروا کے کامیاب زندگی گزارن دا ڈھنگ دسیا۔ اوہناں
نے تقوف دیان سنت متراں دسیاں جیہناں نوں
پارکر دیاں ہوياں بندہ اپنے آپ سوئے دی ذات
دی تہجھن کرن دی کو سفق کردا اے اوہناں
شاعری وچ وحدت الوجود، پیر اللہ دیاں بندہ
نور تلیر دی تندیوں واسطی ملدا اے۔ ایس واسطی
اپنے سہنا غلطیوں و گناہاں کہ بابا فرید دی شاعری
شریعت دے دوائے گھمدی اے۔ سبوں جے
شریعت تے تقوف دی آپس وچ پیری گندہ
وہی ہوئی اے۔ بابا فرید دی وفات ۱۲۸۰ء وچ
پاکستان وچ ہوئی جتھے آپ دا مزار موجود اے۔

شریعت دی زوج بابا فرید دی شاعری

وحدت الوجود :-

وحدت الوجود توں مراد اے اس رب دی ذات توں
سب توں مقدم رکھنا اس دنیا و بیج جس جہیز و بیج وی روح
اے ایہہ یقین رکھنا کہ ایہہ رب دی ذات واحدہ ای
ہے۔ جیہیں بلبلے، پانی، بدل ہارش، میاں، موہیاں
ہئیں تے دریاں دی اصل پانی اے یا بطل اوہراں ای
ساریاں مخلوقاں تے وجود رکھن والیاں شیواں اللہ
تعالیٰ دیاں مختلف صفتاں دے وکھو وکھو روپ نیں۔
وحدت الوجود ولوں قرآن پاک دی کئی آیتاں ٹاڑل
ہو باں اے۔

و نحن اقرب الیہ من جبل الوریثہ

تے اسیں انسان دی شاہ رگ توں وی نیڑے آں
بابا فرید اسیں گل توں بڑی خوبصورتی نال اکھیرے
نیں۔

ے فرید خالق خلق میں، خلق و سے رب سمجھنے
ہذا کہے توں آکھئے، جہاں تفس بن کوئی نہا ہنہ

غزور تکبر دی زندیاں

بابا فرید تے اپنی شاعری و بیج بڑی خوبصورتی

تے عام ڈیاں وچ وگوں ٹوں ٹرور کرن دا ایہم دسیا ہے
 اوں آکھیدے تے کہ مٹی ٹوں بے سیوئے انسان نور
 اے زبانی دیندا کہ اوہ کم ورتے اکثر وچ حیاتی نور
 قرآن پاک وچ ارشاد اے -

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا

زُحُلًا اَنْتَ أَكْثَرُ كَرًّا مِّنْ حُلُوٍ -

ایس آیت ٹوں واضح یوندا اے اللہ تعالیٰ ٹوں وی اللہ
 داکھ کر عطا ئی پسند - پایا فریو فرمائندے نیں۔

ے مڑید خاک نہ پڑیے خاکو جیڈ نہ کوہ
 جیوڈیاں پیراں تے، مویاں اپر ہو
 حصو پاک وی ٹرور دی تڈیاں کر دے سوئے فرمائند
 نیں۔

جس انسان دے دل وچ رائی دے دانہ پیرا
 وی تکر ہووے گا اوہ جنت وچ نی جاوے گا
 (صحیح مسلم)

رب دی یاد دل دے سکون دا درس

پایا مڑید آکھیدے تے کہ اللہ تعالیٰ تے انسانوں اپنی
 عبادت تے بندگی لئی پیدا کیتا اے۔ تے
 انسان ٹوں چاہیدا اے کہ جدوں کہ بندہ
 اے اپنے آپ ٹوں رب دی یاد ٹال

شامل نہ کرے۔ بلکہ ہر دے اوپر اذکر کر دار سے ہر ملک
اور دے دل توں سکون حاصل ہو ف اور دنیا سے آخرت
دی کامیابیاں حاصل کرے۔ اللہ تعالیٰ فرمائے ہیں۔

ایک ذکر اللہ تطمئن القلوب

بیشک دلائل و اسکون رب دی پاویج اے

یا فرید ہڑے وڈیاں انداز وچ آکھپے ہیں

ے کوک فریدا کوک توں جیوں رکھا جوار
جب تک ٹانڈا نہ گھرے تب تک کوک پکار

نماز دی تلقین

یا فرید دی شاعری دا اک اہم موضوع نماز
دی تلقین اے۔ اوہ اسلامی احکامات اتے سکھتی والی
عمل کر دے تے دو جہاں توں وی ایس دی تلقین کر دے ہیں
اوہ آکھپے تے کہ اوہ سر سے سہم دا ہیں جیڑا رب
آگے نہیں جکھدا۔ قرآن پاک وچ وی نماز دی
اہمیت تے زور دیتا گیا اے۔ اللہ تعالیٰ فرمائے
ہیں۔

الصلاة عماد الدين

نماز دین دا ستون اے

ایس طرح قرآن پاک وچ نماز توں پڑائیاں
تے بدیاں روکین دا واحد ذریعہ دسیا گیا

گیا اے۔

ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر

سنگ نماز ہے حیاتی تے بڑے کھان توں روکدی
اے۔
پاپا فریدی نماز دی تبلیغ کردے ہوئے آکھیں
من۔

اٹھو فریدا و صوم ساج، صبح نماز گزار
جو ستر سائیں نہ نویں سو ستر کپ اتار

دنیا دی بے ثباتی

پاپا فرید نے دنیا دی بے ثباتی دا درس دے گے ایس
حدیث اتے چنن پاپا اے کہ

”دنیا وچ بوتیاں چا پیراں تے وڈیاں
وڈیاں عمارتاں نہ بناؤ، ہمیں نے تیں دیا
دے ای ہو کے رہ جاؤ گے“

دنیا عارضی اے تے اک دن ہر شے نے ٹٹ
طبع چانا اے جو بدلا ہوا اے، فریاد ہے۔
دے مطابق فرعون، خاتم ملا، شہر توں وکھ
کے پیرتا پھرنی جا بیدی اے، بے ثباتی

دلو کرنا والے تے دنیا تے جنت بنان والے جیو تے
پہلے تے ساڈے وڈے انسان دی کجھ اوقات

فرید کوٹھے منڈپ ماڈیاں ایتا نہ لاش چت
مٹی پٹی اتو لوہی سونے نہ ہوسی ہت

آخرت دی فکر

بابا فرید اکھیدے تے کہ اصل وجہ دنیا امتیازان گاہ اے جتھے
رہ کر انسان اپنی آخرت اپنی اعمال تے بنکیاں کٹھیاں
سر دا اے تہاں جے روڑ کھنڈر سوئے رب آگے جزا حاصل
کر سکيا۔ جیڑا بندہ ایس دنیا تے وجہ بندہ ہویا
آخرت دی فکر پہلے کر دا سہیہوں اوئے اپنی
ژنگی ضائع کر دیتی۔ اوہ غفلت دی بندہ ستا ہویا
اے۔ آخرت دی دلوں حضور پاک دا فرمان
اے

”میر شمس کو یہ دیکھتا چاہیے کہ اس نے اپنے کل کے لیے
کیا بھجایا ہے“ (مہج بخاری)

بابا فرید سبق دیندے سوئے اکھیدے تے کہ قانی
دنیا پیے کدھے ای اپنی آخرت خراب نہ کرو

تے جا نامر جائے، گھم نہ آئیے
جھوٹھی دنیا ک نہ آپاؤں جائے

فتاوت و درس

یا پافرید دے مطابق سماجی پرانیاں تے اظرائی
د اسبب معاشرے وچ فتاوت قوصلہ میردا نہ پوتاتے
عذر میرداشت اے۔ جے ایہ شیواں زندگی وچ
اختیار کرنی چاہن تے توہو، راج تے یوسل دا آپ
ای خاتمہ ہو جاوے گا۔ فرمائے ہن۔

اے رکھی سکھی کھانکے ٹھنڈ اپانی ہئی
فریدا دیکھ پرائی جو پڑی نہ تر سئیں جی

رافی برضا و درس

اللہ لغائی انسان توں جس حال وچ رکھے اہرا
شکر ادا کرنا چاہیدا اے۔ جے انسان چاہیدا اے
سہ اللہ اوس حال ہو جاوے تے اوہنوں چاہیدا
اے کہ اپنے دل توں لالچ کو بھرتے دیاداری
توں پانی کر لوے۔ حدیث قدسی د امیر
یا پافرید نے ایس طرح بیان کیتا اے کہ

آپ سواروں میں ملیں، میں ملیاں شکہ ہو
فریادے توں میرا ہو، میں سبھ جگ تیرا ہو

تخریہ نگاری

پاپا فرید نے شریعت کے اندر رہ کے
لوگوں توں اخلاقیات دا درس دینا اے لقیوف دراصل
رب سوئے انسان تے کائنات دا تعلق بیان کردا اے۔
اوہناں نے انسان توں کامل پنن دی اوکھڑ کیتی اے
جبرے سبق قرآن نے انساناں توں دیتا اوہی سبق پایا
پاپا فرید اپنی شاعری وچ دیندے ہیں۔ پاپا گرو نانک نے
آپ دی شاعری توں بہت پسند کیتا اے اپنی کتاب وچ
شامل کیتا اے۔

ملدی گل:-

پاپا فرید نے اپنی شلوک وچ اسلام دی تبلیغ تے
اخلاقیات دا اعلیٰ درس دیتا اے اوہناں نے تروڑ کپیر
دی نڈیاں، مٹاڑ دی تلقین تے رب دی یاد دا
درس دیتا اے۔ اوہناں دی شلوک پڑھ کے
روحانی لذت محسوس ہوندی اے دل نیکی تے
جھلپائی دل مائل ہوندا اے۔ میاں محمد بخش اپنی
سدا پ سبھ اہلوک وچ پاپا فرید توں خراج

تحسین پشیش کر دیا سوئے قرمانہ میں

اول شیخ فرید شکر گنج، عارف اہل ولایت
یکایک زبان سخن اویدی، راہ پر رہ ہدایت